

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarhile pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Insinuări perfide.

Sibiu, 23 Octombrie n.

Biserica noastră de vécuri a fost ținta atacurilor celor mai temerare din partea dușmanilor vécui și nevécui.

Te-ai fi mirat, cum ar fi putut trece sesiunea actuală congresuală, sesiune convocată în temeiul statutului organic după previa încunoștințare a Majestății Sale cesaro-regii, ca să se ocupe de agende curate bisericești ale întregii metropolii, — cum de fapt s'a și ocupat, — fără să dea earăși alarm, că congresul nostru național bisericesc a făcut politică.

Apoi o spunem verde, ca să se știe, că congresul nu face, nu poate face și nu are de a face nimica cu politica militantă. Congresul face numai politică bisericescă, apără vaza bisericeii, și apără instituțiunile canonice de ingerințe străine, vie acele din partea altor confesiuni, vie chiar și din partea statului.

Nu înțelegem noi ce crimă are să fie, dacă bunăoară consistoriul metropolitan află de la consistoriile eparhiale, că reformații din Orăștie și Aiud nu conced, ca elevii ortodoxi să învețe religionea în limba noastră, în limba oficială a bisericeii, — și dacă congresul față cu astfel de măsuri draconice ale reformaților ia poziție hotărâtă și reclamă dreptul limbii române, drept garantat în legea fundamentală sancționată de Majestatea Sa.

Nu înțelegem de ce anume ar fi o crimă, dacă vr'un inspector de școle în hiperzelul seu cutezând a ne ataca dreptul de a propune religionea în limba noastră, — noi, autoritatea supremă, congresul, nu am pute veni cu legea în mână, cu însași legea statului care sântă este în ochii fie-cărui cetățean, ca să îndrumăm pe consistoriu să facă remonstrație la înaltul guvern al țerii contra abuzului ce 'l face organul seu în contra legii, și să cerem în calea reprezentațiunii respectarea legilor.

Și nu înțelegem, de ce studiul religionei nu s'ar pute propune și la institutule militare în limba noastră, un drept acesta nealienabil al fie-cărei confesiuni, drept necontestat, drept avut, dar' usurpat prin dispozițiile din urmă, drept pe care noi nu numai de eri de azi, ci de zeci de ani l'am reclamat la toate congresele noastre și 'l vom reclama până atunci, până ce 'l vom revendica, căci dreptul pe partea noastră este, ori le place domnilor de la „Magyar Szó” ori nu le place.

Dar' domnii acestia vor cu tot dinadinsul să aducă lucrările congresului nostru în legătură cu o altă adunare, care s'ar fi ținut aici în Sibiu, de alți ómeni, chiar străini de biserica noastră — cu cari congresul nu avea nici în clin nici în mânăce afaceri comune.

Aușim anume — pozitiv nu știm nimica, — că în timpul congresului se se fi ținut aici o adunare de membri ai fostului institut tipografic, care stă sub licuidare, ca să vëndă o casă și să plătescă datorile institutului desființat.

Din capul locului declarăm, că rău au făcut acei domni, că și-au ales timpul de întrunire aici în Sibiu, chiar pe timpul congresului nostru.

Noi însă acelor domni nu le putem interzice, când și cum se-și aranjeze daraverile financiare ale societății desființate.

Aprópe toți sunt străini de confesiunea noastră, și dacă nu toți, unii din ei de bună sémă nici nu au statorit *malá fide* timpul acestei întruniri, ci întemplător.

N'au domnii de la „Magyar Szó”, respective denunciantul din Sibiu, să cetescă din ziarele locale numele celor ce au participat la întrunirea institutului tipografic, și vor găsi că domnii Pop de Băsești, Dr. Maniu, Dr. Mihály, Dr. Ciuta, Coroian, nu sunt nici de religia noastră, și mai puțin membrii congresului nostru național-bisericesc, ear' unicul Rubin Patița, de 15 ani nu mai face parte din corporațiunile bisericești. — Acesti domni, în viitoriu sperăm, că ne vor cruța biserica de atacuri, dar' cum accentuaram, demanda nu le putem, nu stau cu noi nici în un felu de legătură.

Cei de la „Magyar Szó” și cu denunciantul lor din Sibiu, au la îndemână alte organe, dacă pot și le dá mâna cêrá intervenția acelor, dar' nu intervenția noastră de a ne amesteca în daraveri străine.

Tot lucrul le vine bine însă la socotélă, le cade bine, că pot loví în noi, pot loví în biserica, pot amesteca afacerile bisericești cu cele străine, ca să strige ca din gura șerpilor, că constituția și respective congresul sunt masce sub cari noi facem politică, ergo trebuie regulați valachii, trebuie interzisă și întrunirea congresului, și puțină autonomie ce ni-s'a dat în timpuri mai bune trebuie sdrobotită și călcată în picioare.

Un cuvânt final mai avem pentru domnii de la „Magyar Szó”.

Spun anume, că cu ocaziunea congresului se întrunesc preoții, ca să sugă aici veninul urii contra Magiarilor și apoi acela se 'l împraștie acasă în popor. Spun, că chiar și episcopile noue ce ar fi să se înființeze, vor deveni tot atâtea foculare ale urei contra magiarismului. Mai mare nerușinare, mai frivolă și cutezată acușare încă nu a ridicat nimeni contra preoțimeii noastre, contra clerului nostru, drept ce la culmea indignațiunii noastre fiind, respingem cu totă hotărârea astfel de acuze infame și nu ar rămâne de cât să cerem intervenția procurorului de stat, ca să pună la rêcôre pe cel ce aștă la ură pe poporul magiar contra preoțimeii noastre, care este stîlp al patriotismului veritabil, și care face statului cele mai frumoșe servicii, răspândind în popor lumina, cultura și moralitatea după cea mai curată convingere a sufletului seu.

Să bage de sémă cei de la ziarele magiare, să nu afișeze pe dracul pe părete, că la urmă ei se vor spăria mai mult de umbra lui, ear' nu noi, cari stăm pe bazele loialității și lucrăm pe toate terenule pentru o apropiere sinceră în interesul patriei și al nostru al tuturor.

Nu în biserica noastră, nici întrê fii poporului nostru sunt a se căuta trădătorii, — aceia 'i află domnișorii în alte părți în abundență.

Crisa. Soluția în cestiunea crizei de guvern a țerii noastre n'a urmat încă nici acum. Mercuri au fost earăși audiențe la Viena, în firul cărora au fost ascultați de nou: ministrul de finanțe *Lukács* și ministrul-president conte *Héderváry*. M. Sa și-a rezervat să-și spună cuvântul decisiv *astăzi*, după ce prin nouele rapôrte și propozițiuni ce vor fi a i-se face în audiențele de *astăzi* (Vineri) vor fi delăturate toate nedumeririle, — dacă vor pute fi delăturate.

În acest scop *Lukács*, presuntivul ministru-president, a fost avisat să se presinte și azi în audiență.

Congresul.

Ședința VII.

(ținută la 20 Octombrie st. n. după amiazi.)

După referada comisiunii organizătoare (ref. N. Zigre) în cestiunea despărțirilor ierarchice, în a revendicării mănăstirilor de la biserica sêrbescă, administrarea fondului pentru cheltuelile proceselor de despărțire, și în cestiunea propunerii făcute de Dr. N. Oprean pentru revidarea regulamentului despre procedura disciplinară, — despre care am raportat în numărul anterior, — a urmat referada aceleiași comisiuni (ref. P. Cosma) în cestiunea înființării episcopilor noue.

După un esposeu detaliat asupra demersurilor făcute până acum în această cestiune, în firul cărui esposeu referentul dá cetire și proiectului elaborat în cauză de secretarii consistoriului me'ropolit. și raportului consistoriului metropolitan nr. 373, ambe în cestiunea episcopilor, referentul P. Cosma face, în numele comisiunii organizătoare, următoarea propunere:

„Congresul constată, că consistoriul metropolitan nu a îndeplinit întră toate concluziunile congr. nr. 64 din 1900. Se îndrumă deci de nou, ca în proxima ședință plenară să se iee măsurile necesare pentru procurarea datelor esacte, pe baza cărora se-și pôtă elabora proiectul ce i-se cere; ear' însuși proiectul să 'l înainteze la proximal congres astfel pregătit, în cât congresul se 'l pôtă pertracta în merit.”

Preas. Sa episcopul I. Papp cere a se primi la propunerea comisiunii aditamentul următoriu:

„Tot-odată se enunță, că legatul fericitului arhieru Andreiu pentru cele două episcopii privește numai episcopile istorice din Timișóra și Oradea-mare, dar' nu și episcopia ce se intenționează a se înființa pe teritoriul arhidieceșei.”

(Ca-și-cum metropolitul Șaguna nu în arhidieceșă și-ar fi sporit averea din care, întrê alte fundațiuni, a lăsat și fundațiunea pentru înființarea încă a două episcopii noue, și ca-și cum în testamentul fericitului mare arhieru s'ar zice espres, că la Timișóra și Oradea-mare au să fie înființate episcopile contemplate de el, și espres pe séma acestora ar fi făcut fundațiunea! — Rap.)

Imediat după Preas. Sa episcopul dieceșei aradane, ia cuvântul deputatul Paul Rotariu, care rostește următoarele:

Să nu mi-se iee în nume de rău, că iau cuvântul ca unul dintrê deputații aleși pe teritoriul uneia dintrê episcopile contemplate a se înființa. Nu pot întrelăsa să nu invoc trecutul, spre a ilustra starea actuală. Se știe că despărțirea ierarchică de către Sêrbi și dobândirea dieceșei de la Caransebeș, apoi autonomia noastră bisericescă numai așa s'a putut câștiga la timpul seu, că a trebuit momit episcopul de atunci al Aradului, ca să adereze și el pe lângă Șaguna și alți bărbați luminați ai noștri, și să consimtă și conlucre la realizarea mărețului scop național-bisericesc.

Se știe că această momelă în ce s'a cuprins: în o dotație mai bună de cât pe care o avea, adecă în ruperea celor patru protopopiate din Banat și anectarea lor la diecesa Aradului. Aceste protopopiate au fost jertfa bărbaților noștri, . . . dar' nu pe vecie, ci numai în mod provisoriu, și susținându-se dreptul la restituirea dieceșei istorice a Timișórei.

Durerea a fost atât de mare, în cât unul dintrê cei mai distinși bărbați ai némului nostru întreg, și în dosebi ai bănățenilor, a esclamat — și asta a străbătut chiar și în publicitate, următoarele cuvinte:

Toți Românii se bucură și se veselesc de dobândirea despărțirii ierarchice și de autonomie, numai noi, bănățenii din cele 4 protopresbiterate, plângem.”

Am plâns, ne-a dorut, . . . dar' ne-am mângăiat, căci aveam momente de mângăiere și aveam și speranțe vii, dulci.

Mângăierea ne era aceea, că prin jertfirea noastră am conlucreat și noi la realizarea scopului mare și sublim: la eliberarea bisericeii ort. or. rom. de sub jugul ierarchiei sêrbești, ear' speranța noastră era, că biserica noastră, capii ei preasânțiți, vêdându-se autonomi și independenți, vor privi drept virtute creștinescă, drept datorință morală, de a ne reda ceea ce ni-s'a luat, de a ne desdauna pentru jertfirea noastră.

Și ne vor desdauna cel puțin într'atâta, în cât depinde de la ei, de la înaltele toruri bisericești autonome, libere, organizate și înzestrate de la Dzeu și prin lege cu drepturile depuse în Statutul organic.

Este foarte aprópe de priceperea omenescă și ușor se pôte cuprinde cât de calde și cât de asigurate ni-se păreau speranțele noastre, căci știam că cerem de la *ai noștri*, și că cerem de la biserica noastră — pentru biserica noastră.

S'a și început acțiunea, ce e drept, îndată după înactivarea constituției noastre bisericești. Marele și nemuritoriul arhieriscop Șaguna a creat și lăsat din al seu un fond anume, — deja în primul congres național-bisericesc s'au luat măsuri în privința nou înființandelor episcopii, și de atunci încôce an de an, din congres în congres s'au adus hotărâri și s'au luat măsuri, dar' — durere, — nimic practic: scopul nu se realizează, și tot ce s'a conclud, pregătit și lucrat, constituie, cum ași zice, niște promisiuni cari, cum se știe, nu sunt de cât — bucuria prostului.

Vreau deci să intonez în aușul măritului congres faptul că atâtea șovăituri nu sunt bune. Ele nu sunt nici pe departe menite spre a întări încrederea poporului în autoritățile, în capii, în corporațiunile bisericeii lui. Ci din contră, o slăbesc. Ba acum deja se apropie timpul în care toate speranțele, intonate de mine mai sus, ale respectivilor credincioși, se prefac în fum.

Căci, mărit congres, numărăm ani 35 de la întrunirea primului congres național bisericesc. Poporul a avut deci destulă răbdare, nu ne-ar pute cuprinde deci nici o mirare, când el și-ar perde totă speranța, zicând: nu mai am să aștept nimic de la al meu . . .

Pe lângă astea rog pe măritul congres a mai lua în considerație și faptul deja devenit prea dureros, că patul nostru, al acelor cari suntem adnexați la diecesa Aradului, nu e așternut pe flori, ba nici pe o perină de paie, în punctul egalității de drept întră toate. Și asta apoi cauzază și nutrește permanent o amărăciune dintrê cele mai revoltătoare. Fără să ilustrez această zicere a mea cu casuri și date pozitive și neresturnavere, susțin aici în fața măritului congres, că noi suntem numai *miseria plebs contribuens* în diecesă, de aci în colo o minoritate.

care nu obține nici-odată o majoritate în cauze de interes propriu, sau particular. (Contrariat de gureșii congresului, ilustrază apoi cu câteva cazuri concrete).

De aceea, eu cred că ar fi și just, dar și prudent, că măritul congres să rămână în consecință cu conculul sau adus în cauza episcopilor în congresul antecedent, și să înșăreineze pe ven. consistoriu metropolitan, ca să procedă la inactivarea — fie de-odată, fie gradatim, a acelor 3 episcopi, ca astfel, dacă realizarea ar da de pedeci la alte locuri, atunci cei interesați mai de aproape să aibă convingerea că pedeca nu vine de la ai sei, ci de la factorii de altă natură, despre cari factori nu putem noi dispune.

Pe aceste motive fac propunerea următoare:

„Măritul congres să autorizeze pe Ven. consistoriu metropolitan, ca să procedă imediat la inactivarea celor trei episcopi: în Timișoara, Oradea-mare și Cluj, eventual pe rând, dacă nu s'ar pute toate trei de-odată.”

Se încinge discuție animată în jurul acestei propuneri, combătută — din unele părți cu argumente superate deja în congresele anterioare, ear' din alte părți cu argumente în cari prea erau străveștii anumite preocupățiuni — față de persoane: că nu e nici o lipsă de episcopi noi (Velici!), că mijloacele contemplate în scopul susținerii episcopilor noi nu sunt suficiente, că prin arondarea nouelor episcopii scad venitele episcopilor actuali, că avem noi alte lipse mai arătătoare, etc., tot argumente — fortate. Altcum, au luat parte la discuție, pe lângă referentul comisiunii și propunătorii amintiți, deputații: M. Velici, Dr. I. Suci, Dr. N. Oprean, (contra propunerii lui Rotariu și pentru a comisiunii cu aditamentul episcopului Papp) Dr. Traian Puticiu, sprijinind într'un frumos și calm discurs propunerea lui Rotariu, Ioan de Preda pentru propunerea comisiunii, dar' fără aditamentul episcopului.

Esc. Sa metropolitul, după încheierea discuțiunii constată, că chiar dacă s'ar admite pe un moment, că n'ar fi lipsă de episcopi noi în raionul actualelor diecese a Caransebeșului și Aradului, este foarte mare lipsă în arhidiocesa, care se estinde pe un teritoriu mai mare de cât ambele diecese sufragane la olaltă, și zice că să se invoască congresul barem la înființarea episcopiei de la Cluj, deocamdată, pentru care și partea materială e asigurată. Nu face propunere formală, ci numai clarifică.

Mai având ultimul cuvânt propunătorii, deputatul Rotariu, accentuând că cei 14 deputați (într' cari și Ilustritatea Sa dl. Dr. Iosif Gall) întrușiți în conferința de la Timișoara au luat în serioasă cumpănire toate momentele, atât cele de ordin religios-moral, cât și cele ce privesc asigurarea subsistenței episcopiei noi în Timișoara, cari nu sunt fictive, cum s'a afirmat în firul combaterii propunerii sale, ci foarte reale, rogă congresul să primască propunerea.

Referentul comisiunii, dl. P. Cosma, față cu aseretele, că nu ar fi lipsă de înființarea

episcopilor noi, spune, că cestiunea necesității este de mult rezolvată; au constatat necesitatea înființării congresele anterioare, deosebi congresul din 1900; a constatat-o însuși metropolitul Șaguna prin faptul că în testamentul sau a lăsat o fundațiune espres pentru înființarea episcopilor noi, pe cari, dacă ar fi avut mijloce suficiente până a fost în viață, hotărit că le-ar fi înființat deja el. Preste cestiunea necesității, deci, s'a trecut deja de mult. Chiămarea noastră e să umplem lacuna constatată și recunoscută deja, să înființăm episcopii și în acest scop să aducem ori-ce jertfe.

În principiu deci, adunarea comisiunii este aceeași cu contrapropunerea deputatului Rotariu; numai în punctul executiv este contrară, în cât — tocmai pentru-ca la terminul pus, la proximal congres, realizarea ideii să nu mai întimpine dificultăți nici în ceea-ce privește partea materială a realizării, care acum trezește nedumeriri, — amână executiva până la congresul proximal, pe când contrapropunerea cere imediat punerea în lucrare.

Referitoriu la aditamentul episcopului aradan reflectează, că comisiunea nici nu a discutat cestiunea sulevată prin acel aditament, pentru-că nu acum e timpul discutării ei. De altcum metropolitul Șaguna nici nu a numit pe nume episcopii contemplate a se mai înființa, ci a zis numai „două episcopi noi”, deci acelea pot fi și altele — după împrejurări, — ear' privitoriu la număr reflectează, că marele arhiepiscop a contemplat două numai, nu că numai pentru două ar fi prevăzut necesitatea, ci pentru-că atunci numai pentru două erau mijloce. Rogă deci pe Preasânția Sa să se retragă aditamentul, ear' pe congres să primască propunerea comisiunii.

Preasânția Sa episcopul Ioan I. Papp își modifică aditamentul în așa sens, ca acela să fie transpus consistoriului metropolitan ca material la studiarea cestiunii.

După acesta punându-se la vot contrapropunerea deputatului Rotariu și neîntrunind majoritatea voturilor, se declară primită propunerea comisiunii, cu aditamentul episcopului Papp modificat în sensul arătat mai sus.

Tot comisiunea organizătoare, prin referentul A. Hamsea referă asupra raportului nr. 411 al consistoriului metropolitan, prin care fusese prezentat congresului studiul istoric „Metropolia Românilor ortodoksi din Ungaria și Transilvania” scris de Preacuviosia Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, făcând următoarea propunere:

Raportul consistoriului metropolitan se ia la cunoștință și congresul apreciind valoarea literară a opului „Metropolia Românilor ortodoksi din Ungaria și Transilvania”, lucrat de arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, esprimă autorului recunoștință; ear' cu privire la memoriul menit a întâișia viața și activitatea dezvoltată la metropolie și în singuratele diecese în cei 25 ani ai vieții constituționale bisericești, cum și rezultatele obținute în acest interval, consistoriu metropolitan se însăreinează a lua dispozițiunile de lipsă, ca elaborarea memoriului contemplat să se efectueze în cel mai scurt timp, ear'

țurile. Fantôme perverse — ascunse sub masca ipocriziei, cuprinse de pripierea vorbeii și zăbava cugetului. Uit și la cela din colț, mai arătos la boiu de cât ceilalți. — Cu pălăria cât un coș — în cât pe drept și-ar pute servi de simbol al nemărginirii. Fața mare, neagră, mustața vre-o câteva fire negre lungi, cu buzele grase și răsfrense pe jumătate. Cautatura îi drăcescă — înțepătoare. Tote mișcărilor muschilor lui dovedesc existența unui suflet, în care dragostea, mila și credința nu s'au zămislit încă; far' de simțăminte, de însușirile hărăzite de Domnul nemulului omenesc. Lipsit de tot ce e mai sfânt, cuprins de tot ce e mai uricios și detestabil, ce dobitocește coróna creațiunii dumnezeiești.

Și toți s'emușcă într'u toate lui. Morminte căscate, în gurile lor și pe buzele lor venin de viperă pörtă. Toți is înțelepți în ochii și cuminiți în părerile lor. Cu funiile minciunii trag nedreptatea — și păcatul cu frânghiele de car. Numesc binele rău, și zic răului bine. Lumina li-e întunerec și întunerecul lumină. Nebun și prost, porecesc pe cel-ce lucră după dreptate și adevăr. — Fie-care cuvânt în față e lingușire, din care isvorește venin otrăvitor de inimi. Ghimpi înțepători, — plini de venin — is vorbele lor, cari spre

rezultatul să 'l subșternă proximalul congres ordinar pe lângă raport special.”

Propunerea se primește fără discuție. După acestea, fiind timpul înaintat, Esc. Sa închide ședința la 7 ore s'era.

Ședința VIII.

(ținută la 21 Octombrie n.)

Deschisă la ora 9 a. m. prin Esc. Sa metropolitul. Se cetește și autentică (fără observări) procesul verbal al ședinței VI. luat de notariul Dr. G. Miclea. Apoi în esență procesul verbal al ședinței VII, luat de notariul I. Rusu-Șirianul, rămânând, ca în ceea ce privește forma să 'l compună de nou notariul general M. Voileanu, conform observărilor făcute de deputații I. Lenger și P. Cosma, când va fi redactat pentru tipari.

După acestea Esc. Sa presintă declarația sinodului episcopesc în cauza acuzelor întrate contra lui Vasile Mangra, vicariu la Oradea-mare, ca îndeplinire a conculului congresual din ședința VI., carea e de următorul cuprins:

„La dorința Măritului congres, cercetând noi arhieriei arătările întrate la metropolie contra presidentului consistoriului nostru de la Oradea-mare, a vicariului episcopesc Vasile Mangra, am constatat că la forul bisericesc nu s'a inițiat nici o procedură și că nu există nici o sentință, și așa am sflat cu cale, ca arătările amintite să se transpună episcopului concurent spre ulterioară competență procedere.

Sibiu, 7/20 Octombrie 1903.”

Tot Esc. Sa arată, că conform usului ar fi să se alégă o „comisiune bugetară”, care să calculeze și licideze competențele deputaților. Se ia învoire, ca să facă acest lucru biroul.

Intrându-se în ordinea de zi, urmăzând referada comisiunii organizătoare (referent P. Cosma) în cestiunea incompatibilității de oficii a vicariului de la Oradea, V. Mangra, care e tot odată și asesor ordinar în senatul bisericesc al consistoriului din Arad, — cestiune sulevată prin interpelația deputatului P. Rotariu în ședința a cincia, și relegată de Esc. Sa la competența congresului.

După o introducere vastă și instructivă, în care arată modul cum a fost compus „Statutul organic” și cum, în lipsa timpului au rămas neprecisate unele cestiuni, cum e și cea a vicariatului de la Oradea-mare, face următoarea propunere:

„Consistoriu din Oradea-mare fiind coordonat consistoriului din Arad, nici membrii, nici presidentul vicariu al aceluia nu pot fi în același timp și membri ai consistoriului din Arad, nici vicariul episcopului instituit pentru acel consistoriu nu pôte fi în același timp membru al consistoriului din Oradea.

Imediat după referent se ridică părintele Mangra și începe să vorbască. Unii credeau, că voește să declare că fiind vorbă de cauza lui personală, părăsește sala de ședințe. A pledat în-șe pro domo, începând de la canoae și ajungând până la mărturisirea că d'ea voește să fie și vicariu la Oradea-

mare și asesor ordinar în consistoriu din Arad, disputând congresului competența de a judeca în cauză.

Deputatul N. Zigre, vorbind în această cestiune, și declarând, că din punct de vedere principial aderă la propunerea comisiunii face următoarea propunere:

În afacerea regulării compatibilității membrilor consistoriali și în special a vicariului consistorial din Oradea-mare, Congresul enunță în principiu că unul și același nu pôte fi membru la două consistorii coordonate, în același timp. Ear' în ce privește atribuțiile vicariului instituit la consistoriu din Oradea-mare, cum și regularea referințelor aceluia, de-ore-ce acestea nu sunt normate nici în statutul organic, nici în concul congresual ulterior, această afacere se transpune la consistoriu metropolitan, ca însăreinarea, ca procurându-și datele referitoare la normarea instituirii aceluia post, cum și la regularea atribuțiilor și referințelor aceluia, să facă propunere la congresul proximal, pentru regularea acestei afaceri prin un concul congresual ulterior.

Dr. I. Suci se silește să dovediască legalitatea și chiar necesitatea, ca vicariul de la Oradea să fie totodată și membru ordinar în consistoriu aradan, anume pe basa greșită, că presidentul consistoriului de la Oradea, în timpurile mai noue titulat „vicariu”, ar fi vicariul personal al episcopului de la Arad. În urmă se declară pentru propunerea minorității.

N. Ivan: Pentru-ca congresul să se pôte cât de bine orienta în cauză, rogă pe Esc. Sa ca fost vicariu la Oradea, apoi atâția ani episcop la Arad, să spună congresului: cum a fost praxa în trecut? participat'au antecessorii părintelui Mangra la ședințele consistoriului aradan, respective fost'au ei în același timp și vicari la Oradea-mare și asessori ordinari în consistoriu de la Arad?

P. Iruța: Într'un frumos discurs basat pe argumente iuridice sprijinește cu succes propunerea comisiunii, care e atât de firească și de logică. D-Sa privește cestiunea din punct de vedere principial; întrebarea e, că pôte funcționa cineva în același timp ca judecătoriu la două foruri coordonate? Răspunsul nu pôte fi altul, de cât un hotărit nu.

Dr. Il. Pușcariu: Într'un mod calm și convingător arată că dacă cestiunea ar fi ajuns în congres spre deslegare, pe altă cale, și nu în modul cum a ajuns acum, și dacă întrebarea: că vicariul din Oradea pôte fi ore totodată și asesor în consistoriu de la Arad, ar fi fost pusă în abstract, fără privire la persoana care de present ocupă loc și ca president al consistoriului din Oradea-mare și ca asesor consistorial în consistoriu din Arad — decisiul congresual ar fi ușor a se aduce și acela n'ar pôte fi altul, de cât că: a fi în același timp în două locuri, nu este admisibil, și în privința acesta concul ar pôte fi unanim. Deslegarea principială a întrebării acesta însă a devenit dificilă și a provocat debateri vehemente din cauză, că cestiunea se complică cu persoana ce ocupă de present postul de vicariu în Oradea-mare și totodată postul

FOIȘORĂ

Din file vechi.

Un lac de liniște în întreg cuprinsul; vîzduhul tresare de cucernică. Inima mi-se mai stămpără cătinică și creerul încătușat de sgomotul firilor ce roiesc pe cadavrul vechiu și uscat al pământului, începe a se deslanțui, dar' când se prind a înmănușia vre-o câteva fire de gândiri — aud de odată ca din infern — chiote — vaitături — strigăte, huidueli, — bubueli întocmai ca la resmelița elementelor.

Ferestra quadrată a chiliei mele răspunde în curtea din cătrău obârșește vijitul infernal. Mă apropiu de ea, erna își vede măestria, zugrăvind-mi-o cu floricele de tot soiul. Ochii nu-mi răbat prin desiușul floricelelor, caută să o deschid. Mă sprijinesc de păretele gălbui, trag de clanța ce era în cătuși de ghiață — și ce se-mi vadă ochii? O hălmă de flacă — prostia îmbrăcată în mândria domniei — se înteeșă spre ușa unei chilii părăsite — în strigăte și chiote, — însoțite de scărțăit și țărăit unor dipte. Mă uit mai bine — i-am mai văzut, îi cunosc. Destrăbalați — adunătură de prin toate col-

in-mă mi-le îndreptă. Da inimă, pe tine vreau acești miserabili neechilibrați a te răpune. Ghimpii acestor nemernici plini de venin, ce se svêrcolesc în tina obscurismului — spre tine — spre toți cari nu sunt de o pănură cu ei țintesc.

Pe toate căile caută price, — din care cêrtă și ură să isvorască. Vieța lor e o ironie, și minciună rădăcinile ei. Suflete sterpe, în cari gândiri nobile în veoi nu vor încolți. Întorcerea spre fire și dreptate li-e străină — necunoscută. Născut din carnea putredă a Titanului vechiu, fără dorințe, reci ca și pământul-mamă. Nu mai dormi, Titane! Trezește-te din pirotela ce te-a cuprins; nu-ți mai plângă șiroi de lacrimi pe brazdele feții tale; rechemă-ți coplii nemernici earăși la sinu-ți veninos, adăpostește-ți odraslele, ce-ți vermuesc cadavrul. Viermii tei sunt otrăvitori firilor dumnezeiești. Fantôme fără suflet — fără inimi, fără leac de dragoste și credință.

Mi-e milă de ei. Nu ură stărnesc astfel de indiviși, ci compătămire. Nu te teme, inimă, căci pe o ființă de a Tatălui cerec niciodată nu o vor pute repune slugile neputincioase ale iadului.

Uit' ce guri cască — ce duh spurcat umple vîzduhul prin indivișii acesta mise-

rabili. Nu 'i mai pot asculta, nu 'i pot suferi; mi-e scârbă de ei.

Repede închid feresta; sgomotul hăulitorilor — după mine — 'mi umple urechile. Mă arunc în pat, închid ochii — astup urechile — ca nimic să nu mai ved, ca nimic să nu mai aud...

... Ah, ce dulce e a nu vedé, a nu auđi nimica din tot ce se petrece în hăul acesta. Da, vecinic a dormi — e bunul cel mai mare în lume, a nu vedé nemurile pline de viși și blăstēm, a nu auđi minciunile limbilor — și vorbele otrăvitoare. Spiritul earăși e încătușat, — ca plumbul zace sgomotul infernal pe creer, — nu mai pot...

Când mă pomenesec eram mai înghețat, frigul pētrunsesse de-a binele în carne și oșe. De grab' imi arunc în spate paltonul sur de vremuri — ros pe de margini și cote, ca să părăsesc locul gheșos — locul unde dragoste speram să aflu, — ca să mă lipsesc cel puțin pe un moment de cei ce ură propovăduesc în loc de dragoste. Apucând în uliță, pe nevrute pașii mi-se îndreptară spre capetul orașului — spre casa plină de dragoste — spre casa locuită de fratele de cruce.

(Va urma.)

de asesor în consistoriul din Arad, cu aceea persoană, despre care în unele părți se crede că ar fi nedreptățită.

După cunoștințele mele — zice mai departe Preacuvioșia Sa — numirea de „vicariu“ peste consistoriul din Oradea-mare nu are loc, nu ocură nicăiri în actele mai vechi de cât Statutul organic, și nici în Statutul organic. La consistoriul din Oradea-mare este numai president al consistoriului și nu „vicariu“; această numire s'a imprumutat în înțeleșul impropriu, după analogie și prin us; și dacă este a se admite această numire, se poate face numai în înțeleș istoric, ca vicariul unei episcopii ce a existat odinioară și care eventual se va reactiva, cu alte cuvinte: ca locțiitorul episcopului de astădată neexistent al eparhiei Orădii-mari, care temporal, până la eventuală reactivare, e adnexată în cele canonice la episcopia Aradului, deci vicariul de la Oradea nu e vicariul personal al episcopului de la Arad, în înțeleșul Statutului organic.

De aceea, fiind postul de president al consistoriului de la Oradea-mare un post pentru sine, sistemizat și salariat în sinul unui consistoriu coordinat cu cel din Arad: așa de puțin poate fi ecel president asesor la consistoriul din Arad, pe cât de puțin ar putea fi asesor în consistoriul din Caransebeș ori în cel din archidieceasă.

În temeiul acestora Preacuvioșia Sa recomandă spre primire propunerea majorității comisiei.

Esc. Sa metropolitul, cu referire la înțelegerea făcută de N. Ivan constată, că în partea primă, principială, ambe propunerile sunt de acord, că adică nimenea nu poate fi în același timp asesor la două, ori mai multe consistore coordonate. Diferențierea începe numai la cesiunea vicariului eparhiei foste, ori în spe, a Orădii-mari (care, cum foarte nimerit a accentuat Preacuvioșia Sa archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, nu e vicariul personal al episcopului de la Arad, ci locțiitorul episcopului de astădată neexistent al eparhiei Orădii-mari, adnexată temporal la episcopia Aradului). Ear' în ceea ce privește praxa din trecut Esc. Sa spune că de 30 și atâția ani vicarii de la Oradea-mare nici-când n'au luat parte la ședințele consistoriului din Arad. O singură excepțiune a fost, când vicariul Miron Romanul pe timpul sedis-vacanței de la Arad ținea sediul în consistoriul aradan; nu însă în temeiul drepturilor inerente poziției sale de vicariu la Oradea mare, ci în temeiul autorității ad hoc, primită în scris de la episcopul Ivacicovici, care ales fiind archiepiscop și metropolit, avea să se strămute în archidieceasă și neavând la Arad vicariu, în lipsa de vicariu personal i-a dat autorizare, respective însărcinare de a conduce și agendele consistoriului aradan.

Mai vorbese propunătorii, apoi ordonându-se votare, se primește propunerea majorității comisiei organizatoare.

Urmăzând referada comisiei alăse pentru censurarea raportului privitor la fundatiunea Gozdu. Despre această, și despre cele ce au mai urmat în această ultimă ședință a sesiunii congresuale de acum, vom raporta în numărul următoriu.

Conferențele preoțești.

Nr. 537.

Cerculariu

cătră on. preoți din protopresb. Sebeșului.

Având în vedere normativul pentru conferențele preoțești, prin această convocare conferența preoțești din protopresb. Sebeșului pro 1903 în Sebeș pe Marți (4 Novembre st. v.) cu următoriu

Program:

1. La 8 ore a. m. în biserica din sus: Sf. liturgie cu invocarea duhului sfânt, predică ocașională și parastas pentru preoții tractuali reșoși în a. c. Toți preoții sunt datori a participa.

Cu ținerea serviciului divin se îndatorăză preoții: Ioan Bena, Isidor Blaga și Eust. Cibul, ear' cu predica p. Ioan Bena.

2. Deschiderea conferenței în sala cea mare a școlii române din loc la 10 ore a. m.

3. Constatarea numărului celor preșeși.

4. Alegerea notariului conferenței pe un period de 3 ani.

5. Discușiune cu privire la serviciul divin și a predicii, ținute cu ocașiunea conferenței. Scăderile observate.

6. Impărțirea pastoralei Escel. Sale archiepiscopului Ioan Metianu nr. 12000/902 și a cerculelor nr. 1420/903 și nr. 2142/903.

7. Tema: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și au cari mijloce s'ar putea lucra mai cu efect la desrădăcinarea lor“. Cu lucrarea acestei teme până la conferență, se însărcinază preotul Avram David din Sebeș. (Cerc. cons. nr. 2142/903 p. 8.)

8. Planul cronologic pentru agendele anuale ale oficiului parochial. Cu pregătirea acestui plan și referarea lui în conferență se însărcinază parochul Nicolae Cărponșan din Răhau. (Cerc. cons. nr. 2142 p. 9.)

9. Introducerea condicii parochiale.

10. Statutele reuniunii pentru ajutorarea preoților și învățătorilor. Cu studiarea și referarea lor se însărcinază par. Predovici din Vingard.

11. Raportele preoților referitoare:

a) la înființarea de fonduri bisericești și parochiale. (Bani — bucate);

b) la introducerea regulamentului pentru petrecerile tinerimii;

c) la înființarea de reuniuni femeiești pentru înfrumusețarea bisericilor.

Raportele acestea fie-care preot este îndatorat a le face în conferență.

12. Pregătirea locului și obiectelor pentru conferența anului viitoriu.

Inchiderea conferenței.

Sebeș, 1/14 Octobrie 1903.

Sergiu Medean
protopresbiter.

NOUȚĂȚI

Neadevăr struntat susține fôia de la Arad în nrul ei mai recent când scrie că „fôrte rea impresie a făcut asupra congresului constatarea faptului că interpeleșia de ieri a lui Rotariu a fost pusă la cale de însuși Metropolitul“.

Abstrăgând de la faptul, că această constatare nu s'a făcut, abstrăgând de la faptul că dl Rotariu a declarat solemn în fața congresului, că din proprie inițiativă și condus numai de interesul binepreșut al bisericii a făcut interpeleșia — suntem în poziție a declara sêrbătorește, că Escelența Sa sub tot decursul congresului nu a convenit cu dl Rotariu, și că n'a contribuit la facerea interpeleșiei.

De aceea respingem cu indignare acest nou atac mizelesc la adresa Capului bisericii noastre, și regretăm că această fôie, la spatele căreia stau ômeni cari ocupă pozițiuni onorifice în sinul bisericii noastre, publică astfel de neadevăruri cu vedită rea intenție

Printșorii României — în călătorie.

Alteța Sa princessa Maria, soția moștenitorului coronei române, Mercuri dimineța a trecut prin gara din Budapeșta, însoțită de miclele princessa Elisaveta și Maria și de mititelul print Nicolae, botezat azi e sêptemâna, și având în suită pe dna Elisa Grecenu, dama de onore a prinsesei, pe majorul Petru Grecenu, adjutant, pe dna Astor și pe fratele acesteia. La gara din Budapeșta li-au eșit întru întâmpinare consulul român Sebastian Grecenu, inspectorul de poliție Pavlik, șeful de gară Lachnit, și alte persoane oficiale. După scurtă paușă Alteța sa princessa și mititei, împreună cu suita, și-a continuat apoi călătoria spre Gotha.

Sfînșirea bisericii din Porumbac.

Comitetul parochial gr. or. din Porumbacul-superior rêsăritean (tractul Avrig) invită la actul sfînșirii bisericii de acolo, care se va face în 27 Octobrie st. n. (Marți) în ziua Cuvioșei Paraschiva. Ceremonialul sfînșirii se va începe la 8 ore dimineța. La 1 oră după amăzi va fi prăz comună a 2 cor. de persoană. Cei cari voesc să participe la prânș sunt rugați să se anunțe la parochul local N. Solomon cel puțin cu o zi înainte. Sêra în aceeași zi se va aranja din partea tinerimii petrecere cu concert, declamațiuni și joc, al cărei venit va intra în cassa bisericii.

Hymen. *Veturia M. Rimbaș (Brad)* și *Cornel Gredina (Romos)* au onore a face cunoscută sêrbarea cununiei lor religioșe, care se va sêvêși Sâmbătă în 11/24 Octobrie a. c., la orele 2 p. m., în biserica gr.-or. din Brad.

Esposiția de pictură, arangiată de dl Smigelschi la „Gesellschaftshaus“, va rămâne deschisă și în sêptemâna viitoare, amânându-se închiderea ce avea să se facă poimâne (Duminecă). Atragem și de astădată atențiunea publicului româo, deosebi a preoților și învățătorilor, asupra acestei frumoșe esposiții, de felul căreia rar vor mai avê ocașiune să vadă. Taxa de intrare e 40 fileri (pentru studenți 20 fileri), un bagatel, în raport cu alăsa elevație sufletescă ce contemplantarea frumoșelor tablouri o dă vizitatorului.

Concert în Porumbac. Din prilejul sfînșirii bisericii gr. or. din Porumbacul-superior rêsăritean, care se va face Marți (ziua Cuvioșei Paraschiva), comitetul parochial arangiază, întrê alte festivități, și o producțiune publică împreună cu cântări, declamațiuni și joc, al cărei venit e destinat în favorul bisericii. Începutul la 7 ore sêra. Taxa de intrare 1 corônă de persoană. Suprasolvirile se vor cuita pe cale publică. Programul e următoriu: „Rugăciunea Româului“, cor mixt, de W. Humpel; „Bagă Dômne luna n nor“, cor mixt, de T. Popovici; „Rugămintea din urmă“, poesie de G. Coșbu; „Declamația de S. Frâncu; „Fôie verde pup de crin“, cor mixt, de T. Popovici; „Trecui valea“, cor mixt, de I. Murășanu; Declamațiune; „Stăncuța“, cor mixt, de G. Musicescu.

M. Sa la sfînșirea bisericii. Duminecă s'a făcut sfînșirea bisericii noue rom. cat. din districtul IX. al Vienei. La actul sfînșirii a asistat și M. Sa împêratul și rege Francisc Iosif I. împreună cu toți membrii casei domnitoare, aflători în Viena.

Statuă regelui Alexandru — în Ungaria. Se știe din Viena, că aderenții regelui asasinat Alexandru Obrenovici, al Sêrbiei, au început deja colectă pentru a ridica o statuă nenorocitului rege. Statua voesc s'o ridice pe teritoriul Ungariei, în care scop vor cere de la M. Sa Francisc Iosif I. permisiunea preșinaltă.

† Teodor Vrășmaș. Cuprinși de adâncă jule aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunosătoriilor, trecerea la cele eterne a preotului distins Teodor Vrășmaș, paroch gr. or. în Borgo-Prund, întemplată în 20 Oct. n. la 4 ore dimineța în anul al 67-lea al etății și 47 al preoției. În mormântura se va face Joi în 9/22 Octobrie la 1 ora p. m. în cimiteriul gr. or. din Borgo-Prund. — Borgo-Prund, la 20 Octobrie n. 1904. — Fie-i țêrina ușoră și amintirea vecinică! — *Jalnica familie.*

Suspendarea unui funcționar renitent. Sub titlu acesta „Gazeta Transilvaniei“ scrie în numărul de Mercuri următoarele: Conte Adam Lázár, prim-notariul comitatului Odorheiu, a refuzat să libereze reerucților voluntari cert ficitul cerut, motivându-și refuzul cu aceea, că reerucții acesteia îndrepte le consideră ca anticostituționale. Contele Khuen-Hédervary, la raportul hispanului, a suspendat din funcțiune pe numitul prim-notariu.

Carantină pentru rîmători în Sibiu. Constatăndu-se bôla de ciumă la un rîmător de pe teritoriul orașului Sibiu, s'a interzis mănarea din Sibiu a rîmătorilor, cum și ținerea têrgurilor de rîmători în Sibiu.

Profanatori ai mormintelor. Doi pécătoși, pe nume George Todorescu și Ioan Poian, cum e informat „Magyar Szó“, au mutilat monumentul de la mormântul din Bereșeu al lui Sava Vucovici, fost ministru de justiție în 1848—49. „Magyar Szó“ zice că din ură față de magiari au comis această profanare numiții pécătoși. Ori-care să fi fost însă motivul faptei lor, au comis o faptă urâtă, pe care ori-ce om de bine li-o reprobă. Monumentele sepelchrale sunt, în anumită măsură, lucruri sfînșite, semn al pietății celor rumași după rēposatul, și astfel stau nu numai sub scutul legii, ci și sub scutul sentimentului de pietate al obștei. Cu drept cuvânt a introdus deci autoritatea competentă cercetare penală contra celor doi pécătoși.

Rēsbunarea bisericii. Guvernul franceș a detras episcopului din Marsilia salariul, din causă că în cesiunea cinurilor călugărești a făcut legii oposiție. La această, eparchieșii episcopului au colestat ei întrê ei zece mii de franci, pe cari zilele trecute i-au predat episcopului prin o deputațiune. Mulțămînd pentru darul acesta, episcopul a zis și următoarele: Contra acelora cari atacă biserica, o batjocoresc și tradăz, biserica are două arme: rēsbunarea și învingerea. Rēsbunarea constă în faptul că se rōgă pentru dușmanii ei; ear' învingerea în faptul, că ei vor perli, dar' biserica nici-odată.

Cărți și reviste.

Au apărut:

„Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania“, de Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit, vicariu archiepiscopesc. Lucrare valoroșă, bine apreciată atât la noi, cât și în ziarele și revistele din România, din prilejul apariției sale. Se împarte în două părți; prima parte, pe 23 côle de format 4° mare, conține un studiu istoric amănunșit, despre reînființarea metropoliei noastre, ear' a doua, pe 55 côle, conține o valoroșă colecție de documente.

Congresul național-bisericesc al metropoliei noastre în sesiunea din anul curent (ședința VII) *apreciind valoarea literară a opului Preacuvioșiei Sale, a esprimat autorului recunoștință.*

„Metropolia“ a apărut în editura consistoriului metropolitian și costă 6 corône. Se poate procura de la librăria archidieceșană. (Sibiu, strada Măcelarilor nr. 45).

„Cuvântări bisericesti pentru Dumineci și sêrbători“, de David Voniga, paroch în Gyirok (comitatul Timiș). Prețul 2 corône + postportul. Autorul publică în prefața acestui volum de predice un extras din părerea ce Preacuvioșia Sa dl archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu și-o dăduse asupra acestor predice. Reproducem în cele următoare estrasul:

„După impresiunile generale căștigăte la cetirea predicelor lucrate și predate parochienilor sêi, de preotul David Voniga din Giroc, — — — — — opul acesta se prezintă ca o lucrare serioșă, compusă cu multă diligență, inspirată de vocațiune pastorală și de căldura inimii, — însușiri cari fac onore autorului.

Cele mai multe din aceste predici sau cuvântări bisericesti, predate poporului cu aceeași inspirațiune cu cari sunt compuse, nu vor rămâne fără efect pentru îndreptarea poporului în calea cea bună a fericirii lui....

Cuvântările acestea sunt bune pentru popor, și cu anumite îndreptări se pot da în tipariu din partea autorului....

Autorul ne spune în adresa sa „cătră confrăți și cetitori“ că nu le dă în tipariu nici ca „modele pentru preoți“, nici ca „lectură pentru popor“, ci numai ca „mărturie despre împlinirea dirigătoriei sale“.

În cât privește împlinirea dirigătoriei, autorul a documentot-o cu prisosință prin compunerea și predarea în timp relativ scurt a atâtor cuvântări folositoare; dar' darea în tipariu a acestora ar trebui să aibă un scop mai impersonal, adecă ele să fie luate și ca model din partea altora. În acest scop ar trebui, ca aceste cuvântări să fie revêțute și unele prelucrate.*)

Literatura noastră bisericescă, în această specialitate a luat în timpul din urmă un avânt îmbucurător, urmēză deci, că ce se mai produce, să întrcă sau cel puțin să atingă perfecțiunea operelor premergătoare.“

*) Le-am revêțut și unde am putut le-am conformat cu observările Ilustratului recensent.

„Biserica ortodoxă română“, revistă periodică a sinodului bisericii autocefale ortodoxe române, fasc. 6 pe Septembrie (anul de existință XXVII.) a apărut cu următoriu sumariu: Popularitatea metropolitului Veniamin Costache, metropolitul Moldovei (1803—1842), de C. E.; Predică despre puterea lui Dumnezeu, de M. P.; Situația bisericii ortodoxe de Rêsărit în imperiul roman și bizantin, de C. E. (continuare din fasciculul anterior); Oficierea Indictionului la biserica patriarhală din Constantinopol, de preotul G. Rădulescu; Material pentru literatura bisericescă și națională, de C. E. (continuare din fasciculul anterior); Arie, arienii și semiarieni (o pagină din istoria bisericescă a secolului IV), de D.; Cronică bisericescă: diferite știri și comunicări din viața bisericii din România; Adresa Românilor din Canada cătră metropolitul Moldovei; Două discursuri funebre, de diaconul Ioan Popescu.

„Biserica ort. română“ apare în București (tipografia cărților bisericesti) în fasciculi lunari și costă 10 lei pe an (pentru străinătate + postportul). Comitetul de redacție e compus din: archiepiscopul Calistrat Bêrlădeanul (president) și profesorii C. Erbiceanu, Dr. Dragomir Demetrescu, Dr. Petru Gârboviciu și Dr. Mihail Popescu.

Deschidere de atelier.

Avem onórea a aduce la cunoștința onoratului public român, că în 15 Octombrie am deschis în **strada poplăcii (Quergasse) nr. 21**

atelier de croitorie bărbătească modernă

în care efectuăm după comandă tot felul de haine bărbătești, ca: sacouri, pardisiuri, jachete, haine de salon, fracuri, paltóne ș. a.; asemenea efectuăm tot felul de uniforme militare, cum și reverenți — după cel mai nou stil, și pe lângă cele mai moderate prețuri. Croiela o facem după așa numitul sistem Poivalnik.

Ca absolvenți ai institutului de croit din Viena și basați pe cunoștințele practice, câștigate în Viena, Budapesta și alte orașe, ne simțim îndreptățiți a afirma că vom pute pe deplin mulțumi onorații mușterii.

Asigurând deci on. public românesc, că 'l vom servi prompt și conștientios, îl rogam totodată să ni-se adreseze cu deplină încredere. Sibiu, 8 Octombrie n. 1903.

Cu deosebită stimă

Petrașcu & Părău
croitori.

[235] 4—4

Deschidere de magazin.

Avem onórea a aduce la cunoștința onoratului public, că în **14 Septembrie n.** deschidem pe piața de-aici un

Magazin de confecțiune pentru dame și domni de primul rang.

Cumpărările le facem în persoană în Berlin și Viena și astfel vom îngriji ca stabilimentul nostru să fie asortat cu cele mai bune și mai frumoase lucruri. Totodată ne vom nisui să facem astfel de prețuri, ca să ne putem măsura cu ori-ce concurență.

Pentru cercetarea stabilimentului ne rugăm

Ludovic Ferencz & Comp.

strada cispădiei nr. 2

[210] 9—10

(Localul din colț al Hotelului „Impăratul Romanilor”, mai înainte Krassovski.)

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca l-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.— folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. [2] 42

Prețul aparatului mic e cor. 4.— folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Farmacia „la ursul negru“

a lui Guido Fabritius

Sibiu, piața-mică nr. 27

își recomandă bogatul seu **deposit de specialități medicale-farmacistice, bandage chem. curate, preparate dietetice** de întărit pentru morboși și reconvașenți, **tot felul de obiecte de toaletă, instrumente chirurgice**, cum și **medicamente veterinare** etc. etc.

[236] 4—10

Espediție postală în fie-care zi.

Cel mai sigur mijloc

contra podagrei, reumei

junghiurilor, durerilor de spinare, de șolduri și contra tuturor durerilor de chiutori este alifia

RESTAURATOR

a lui HALÁPI

scutită prin lege, care nu numai liniștește cele mai violente dureri, dar' le și vindecă.

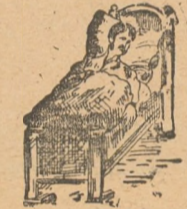
Probată și recomandată de numeroși profesori-medici
Un tub costă 1 cor. 60 fil.

Singurul deposit:

Apoteca „APOSTOL“

Budapesta, VIII, József-körút 64.

Ani de zile am suferit de dureri reumatice. Nici un mijloc, nici o scaldă nu mi-a ajutat. Numai alifiei dale Restaurator am a mulțami sănătatea. Primește pentru această espreșiunea adânc simțitei mele mulțamite, cum și asigurarea, că voi recomanda fie-cărui pacient de un asemenea morb în cel mai călduros mod alifia dale.

Inainte de folosire

Budapesta, 10 Sept. 1903.

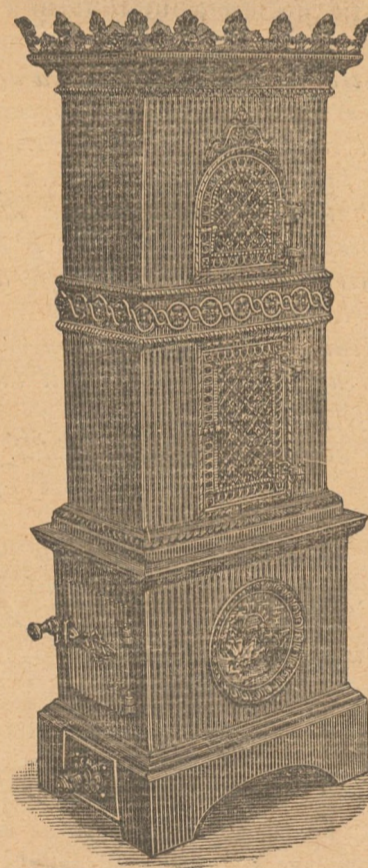
IOSIF MUNKÁCSI

După folosire

[241] 2—30

str. hernad 30.

PAUL NENDWICH IN SIBIU.

SOBE

de încălțit și de bucatărie

cu prețuri variate

de la cea mai simplă până la cea mai bogată esecutare.

Liferarea de la depositul din

Sibiu și Alba-Iulia

sau de la fabrică se face franco pentru ori-care stațiune de tren. [247] 1—5

La cerere se trimite Lista prețurilor.

Depositul lui Paul Nendwich, Alba-Iulia.

Ludovic Ferencz

croitoriu de bărbați

Sibiu, str. cispădiei 12.

Pregătește în atelierul seu după măsură cele mai moderne vestminte, ca: sacouri, jachete, fracuri și haine de salon, apoi pardisiuri și paltóne, după cea mai nouă modă. [224] 5—10

Asemenea pregătește

reverenți

după cel mai nou stil.

Lucru solid. — Prețuri moderate.

VINETELA

Mai bună la albiturii!

— Sub scutul legilor. —

Vinețela cea mai plăcută în spălătorii și gospodării.

Eftină și neîntrecută.

1 sticlă mică de 24 fil. ajunge la 10 spălături. — 1 sticlă mare costă 1.60 cor., 1/2 sticlă 1 cor. Se capătă pretutindenea! Să ne ferim de imitațiuni!

Singurii producători:

URANOS

FRATII HOCHSINGER, fabrică chimică

BUDAPESTA
VI., str. Rozsa 85.

[116] 14—16